

СУЧАСНИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ БАНКУ

Тарасевич Н.В.,

**к.е.н., доцент, доцент кафедри банківської справи
Одеського національного економічного університету**

Прусаков Д.В.,

**магістрант факультету фінансів та банківської справи
Одеського національного економічного університету**

Постановка проблеми. Нестійкий розвиток фінансового ринку та жорстка конкуренція сприяють виникненню в банках нових ризиків і, відповідно, вимагають для забезпечення фінансової стійкості, конкурентоспроможності банківської установи побудувати адекватну систему ризик-менеджменту. Ризик-менеджмент є найважливішою сферою сучасного управління банківською установою, що пов'язана із специфічною діяльністю менеджменту в умовах невизначеності, складного вибору варіантів управлінських дій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розробка загальних підходів формування сучасної системи ризик-менеджменту розглянуті в наукових працях Примостки Л.О. [1, с. 42], Васильєвої Т.А., Єпіфанової А.О., Козьменко С.М. [2, с. 152], Ребрик Ю.С. [3, с. 1139], Бобиль В.В. [4, с. 10] та інших науковців. Різноманітність поглядів на формування системи ризик-менеджменту пояснюється багатогранністю даного явища. Більшість підходів є подібними, відмінності їх полягають переважно у розумінні сутнісного підходу до формування системи ризик-менеджменту в цілому.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування сутності сучасного ризик-менеджменту банку, механізму та інструментарію його організації.

Виклад основного матеріалу. Виникнення ризик-менеджменту як напряму стратегічного управління в банківському бізнесі спричинено дією цілої низки

чинників та тенденцій, які радикально змінили загально визначені підходи до управління банківськими ризиками. До них відносяться: глобалізація світової економіки; зростання ролі та значення фінансових ринків; практичний досвід невдалого управління банківськими установами в умовах кризових явищ; розвиток ринку похідних інструментів фондового ринку; вимоги регулюючих органів; розвиток та впровадження нових банківських продуктів та технологій.

Враховуючи багатогранність самого поняття «ризик-менеджмент» та різноманітність банківських ризиків, цю економічну категорію можна розглядати з декількох позицій: як галузь наукових знань, як явище, як процес, як систему, як мистецтво, як орган управлінської діяльності. Слід зазначити, що банківський ризик-менеджмент - це процес управління ризиками, тобто сукупність дій, спрямованих на виявлення проблем ризику та розробку способів та методів їх вирішення. При цьому метою ризик-менеджменту є забезпечення ефективності управління банком з урахуванням факторів невизначеності, які можуть вплинути негативно на результативні показники діяльності банку.

Основними базовими принципами управління ризиками у банках є: цілісність та системність; ієрархічна побудова та структуризація; відкритість та адаптивність; узгодженість; ефективність [4]. Ризик-менеджмент виконує певні функції. До функцій об'єкту управління в ризик-менеджменті мають відноситися: організація дозволу ризику; організація ризикових вкладень капіталу; організація діяльності щодо зниження величини ризику; організація процесу страхування ризиків. До функцій суб'єкта управління в ризик-менеджменті відносяться: прогнозування; організація; регулювання; координація; стимулювання; контроль [2].

Оптимальна система ризик-менеджменту банку має містити наступні елементи: точки контролю (згруповані банківські операції, які генерують банківський ризик), набір методів оцінки банківських ризиків, прогнозування ризиків, інструментарій з обмеження і зниження ризиків, форми моніторингу ризиків, інформаційні потоки та організаційну структуру, побудовану за функціональною ознакою, яка забезпечує діяльність системи.

Ефективна система управління ризиками в банку має складатися з підсистем, серед яких можливо виділити організаційну, інформаційну, аналітичну, управлінську, моніторингову підсистеми.

Висновки. Система ризик-менеджменту є основою для підвищення ефективності стратегічної діяльності банку. Вона дає змогу уникати кризових явищ, оптимально використовувати фінансові ресурси; сприяє більшій відкритості діяльності банківської установи та поліпшує комунікаційні зв'язки; забезпечує менеджмент стислим оглядом головних ризиків, а також інформацією про наявні ресурси, які виділені для впливу на високі ризики; дає менеджменту ефективну і послідовну методологію вивчення ризиків; орієнтує менеджмент на використання факторів ризик-можливостей для підвищення вартості банку.

Список використаних джерел

1. Примостка Л.О. Лисенюк О.В., Чуб О.О. Банківські ризики: теорія та практика управління: монографія. Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2008. 456 с.
2. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій. За ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Спіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. 283 с.
3. Ребрик Ю.С. Сучасна парадигма антикризового управління банками в умовах ескалації системної фінансової кризи. Глобальні національні проблеми економіки. 2014. № 2. С. 1138–1144.
4. Бобиль В.В. Теоретичний аспект комплексної системи антикризового управління банківськими ризиками. Банківська справа. 2014. №2 . С. 3–20.
5. Житний П.Є. Функціонально-вартісний аналіз у ризик-менеджменті банку. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/pprbsu/2011_33/11_33_02.pdf.